

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/MR/ 683 /2021

Warszawa, 06.08.2021 r.

**Pan
Paweł Wienconek
Dyrektor Biura
Kujawsko-Pomorskiej
Izby Rolniczej**

Szanowny Panie Dyrektorze,

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, po rozpatrzeniu wniosków z posiedzenia Rady Powiatowej Kujawsko-Pomorskiej Izby Rolniczej powiatu Świeckiego przysłanych przy piśmie znak 481/KPIR/2021 z dnia 06.07.2021 r. uprzejmie informuje, jak następuje.

Ad. 1 Zarząd KRIR wielokrotnie występował do Ministra Rolnictwa Rozwoju Wsi protestując przeciwko zmianie zasad kwalifikacji obszarów ONW, a także występując o zbadanie zasadności wyłączenia z ONW poszczególnych obrębów geodezyjnych gmin, które zwróciły się o to do KRIR za pośrednictwem wojewódzkich izb rolniczych. Przekazuję w załączeniu wystąpienie Zarządu KRIR z 16 marca 2021 r. oraz odpowiedzi MRiRW wyjaśniające stanowisko resortu odnośnie zmiany zasad wyznaczania ONW i w sprawie płatności przejściowych. (zał. 1)

Ad. 2 Odnośnie wniosku nr 2 dotyczącego uruchamiania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa działań skierowanych do rolników w taki sposób, że następuje spiętrzenie prac związanych z przygotowaniem wniosków, uprzejmie informuję, że wnioski takie były już zgłaszane przez samorząd rolniczy do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W zamieszczonym obecnie na stronie internetowej ARiMR harmonogramie naboru wniosków terminy ogłoszenia naboru wniosków na drugą połowę 2021 roku wydają się ułożone w taki sposób, aby w minimalnym stopniu kolidowały ze sobą.

Z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ

Załącznik j.w.

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

KRIR/MR/ 235 /2021

Warszawa, 16 .03.2021 r.

Pan
Grzegorz Puda
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

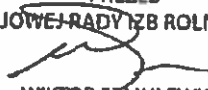
Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych przekazuje w załączeniu pismo Podlaskiej Izby Rolniczej skierowane do Pana Ministra w sprawie braku płatności przejściowych w latach 2021-22 w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020.

Zarząd KRIR również zwraca się o wyjaśnienie dlaczego podjęto decyzję o wstrzymaniu wypłat przejściowych dla rolników gospodarujących na gruntach o charakterze ONW, mimo możliwości kontynuacji płatności przejściowych.

Zmiana zasad wyznaczania obszarów ONW, a zwłaszcza przyjęcie zasady tzw. Fine tunning, która powoduje wykluczenie obszarów, „na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyciężono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji czy też systemy rolniczej produkcji rekompensują utracone dochody oraz ponoszone dodatkowe koszty” uważana jest przez rolników za wysoce krzywdzącą. Zasada ta dyskryminuje producentów prowadzących intensywną produkcję zwierzęcą, o obsadzie równej lub powyżej 0,9 DJP/ha na słabych glebach, jak również gospodarstwa położone obok, których jest większość, gospodarujące na słabych glebach, a nie otrzymujący kompensat za prowadzenie produkcji w trudnych warunkach.

Z tego powodu samorząd rolniczy jest zdania, że należy jak najdłużej kontynuować wypłatę płatności przejściowych z tytułu ONW.

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR BZMUŁOWICZ

Zał.

Pismo znak PIR.A.A/58/2021 z 9.03.2021 r.

NIP 966-13-15-194
REGON 050626396
e-mail: bialystok@pirol.pl
http://www.pirol.pl
TELFAX 85/676 08 62

Podlaska Izba Rolnicza, Porosły, ul. Wierzbowa 57, 16-070 Choroszcz

NR: 553 PODPIS Jo
WPLYNEŁO

Porosły, 09.03.2021r.

PIR.A.A/ 53 /2021

2021 03 09

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan Grzegorz Puda

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

za pośrednictwem

Pana Wiktora Szmulewicza

Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Podlaskiej Izby Rolniczej zwraca się z pytaniem, dlaczego krajowe przepisy nie uwzględniają kontynuowania przez najbliższe 2 lata wypłacania płatności przejściowej dla rolników gospodarujących na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami, tzw. ONW-u. Taką możliwość dopuszcza Rozporządzenie UE nr 2020/2220 ustanawiające niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021 i 2022.

Na mocy ww. rozporządzenia zmianie uległ zapis art.31 ust.5 akapit drugi rozporządzenia (UE) nr1305/2013 i otrzymał brzmienie: „*W latach 2021 i 2022 w odniesieniu do programów, które zostały przedłużone zgodnie z art.1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220, w przypadku gdy państwa członkowskie nie przyznały płatności degresywnych na maksymalny okres czterech lat do roku 2020, mogą one podjąć decyzję o dalszym dokonywaniu tych płatności do końca 2022 r., ale przez okres nieprzekraczający łącznie czterech lat. W takim przypadku płatności w latach 2021 i 2022 nie mogą przekraczać 25 EUR na hektar.*”

PREZES
Podlaskiej Izby Rolniczej
Grzegorz Leszczyński

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PO.zs.50.1.2021

Warszawa, dnia 24 marca 2021

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych
ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 16 marca br. (znak: KRIR/MR/235/2021) w sprawie przekazania przez Krajową Radę Izb Rolniczych pisma Podlaskiej Izby Rolniczej odnośnie płatności przejściowej dla rolników gospodarujących na obszarach, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny, uprzejmie informuję, że przedmiotowe pismo wpłynęło także bezpośrednio do MRiRW. W załączeniu przekazuję Panu Prezesowi odpowiedź w tej sprawie przekazaną Podlaskiej Izbie Rolniczej.

Odnosząc się natomiast do poruszonej przez Pana Prezesa kwestii zasad wyznaczania obszarów ONW, pragnę przypomnieć zgodnie z poniższym.

Jak już wielokrotnie informowaliśmy, zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1305/2013¹ nowa delimitacja ONW z ograniczeniami naturalnymi składała się z dwóch etapów i oba te etapy były obowiązkowe:

- wyznaczenie ONW na podstawie jednolitych unijnych kryteriów biofizycznych;
- procedura zawężenia obszarów (ang. *fine tuning*) w celu wyłączenia ze wsparcia jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych) charakteryzujących się intensywną produkcją.

Według służb Komisji Europejskiej (KE) na takich obszarach nie istnieje ryzyko zaprzestania prowadzenia produkcji.

KE opracowała wytyczne² odnośnie prawidłowego sposobu przeprowadzenia procedury *fine tuning*. W dokumencie tym zapisano, iż niektóre ograniczenia naturalne (np. słaba produktywność gleby) mogą zostać pokonane przez działalność gospodarczą (tj. wybór konkretnych systemów produkcji rolniczej i metod produkcji). W takich przypadkach obszary te muszą zostać wykluczone ze wsparcia w ramach

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

² Fine-tuning in areas facing significant natural and specific constraints (7/2016)
https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/w11_anc_guidance_fine-tuning.pdf

ONW, ponieważ ograniczenia naturalne nie wywierają negatywnego wpływu na prowadzoną na nich działalność rolniczą, więc na tych obszarach nie istnieje ryzyko zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej. W dokumencie tym została również zawarta informacja, iż stosunkowo wysoka obsada zwierząt na danym obszarze oznacza pokonanie ograniczeń naturalnych i możliwość prowadzenia dochodowej produkcji rolnej. W tym miejscu należy zauważyć, że przyjęta w procesie zawężania obszarów do oceny intensywności produkcji wartość wskaźnika obsady zwierząt (tj. liczba przeliczeniowych sztuk zwierząt jest równa bądź większa od 0,9 LU na 1 ha użytków rolnych) przekracza średnią wartość tego wskaźnika dla Polski.

Na etapie wyboru metody procedury zawężania obszarów dokonano szczegółowej analizy dostępnych danych. Do obliczeń wykorzystane zostały dane najbardziej aktualne pochodzące z Systemu Identyfikacji Działek Rolnych oraz Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt ARiMR. Przyjęto założenie, że transparentna metoda to taka, która wykorzystuje najnowsze dostępne dane, corocznie zgłaszane przez rolników do systemów administracyjnych. Wykorzystane podejście było zgodne z propozycjami zawartymi w wytycznych KE dotyczącymi udziału gruntów należących do gospodarstw z intensywną gospodarką rolną. Jednocześnie w największym stopniu odpowiada ono specyfice polskiego rolnictwa, ponieważ nawiązuje do struktury produkcyjno-wielkościowej gospodarstw rolnych w kraju. Pozwala wyodrębnić wszelkie gospodarstwa z produkcją roślinną i zwierzęcą, które z racji struktury i rozmiarów produkcji radzą sobie z ograniczeniami naturalnymi. Należy podkreślić bardzo wysoki próg udziału gruntów intensywnych (66%) wynegocjowany z KE, który miał zagwarantować ograniczenie wpływu znacznej jednorodności rolnictwa na danym obszarze. Według wytycznych KE powinno to być 50% (tj. ponad połowa) lub ewentualnie 60% (tj. analogicznie jak w przypadku kryteriów biofizycznych). Na etapie dyskusji z KE strona polska argumentowała jednak, że w Polsce, m.in. w związku z zastosowaniem stosunkowo małych jednostek administracyjnych (obręby ewidencyjne), dopiero zastosowanie progu 66% udziału użytków rolnych, objętych intensywnym systemem gospodarowania umożliwi wskazanie obszarów, które są wystarczająco jednorodne pod względem intensywności prowadzonej produkcji. Wynika to z dużego zróżnicowania struktury agrarnej, przestrzennego zróżnicowania struktury produkcji, oraz zaawansowania technologicznego gospodarstw w Polsce. Ponadto pragnę zwrócić uwagę, że zastosowanie zaproponowanej przez KE metody *fine tuning* spowodowałoby wyłączenie w Polsce ze wsparcia ONW od 5,5 mln ha do 10,9 mln ha UR. Polska wynegocjowała natomiast zastosowanie metody uwzględniającej specyfikę polskiego rolnictwa, dzięki której wyłączona powierzchnia została ograniczona do 0,18 mln ha UR.

Z poważaniem,

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Zal. wym.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PO.zs.50.1.2021

Warszawa, dnia 24 marca 2021

**Pan Grzegorz Leszczyński
Prezes Podlaskiej Izby Rolniczej
Podlaska Izba Rolnicza
Porosły, ul. Wierzbowa 57
16-070 Choroszcz**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 marca br. (znak: PIR.A.A/58/2021) w sprawie ewentualnego kontynuowania w latach 2021-2022 wypłacania płatności przejściowej dla rolników gospodarujących na obszarach, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny, pragnę przedstawić następujące informacje i wyjaśnienia.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013¹ wyznaczenie zasięgów ONW z ograniczeniami naturalnymi prowadzono na podstawie jednolitych na terenie całej UE kryteriów biofizycznych (odnośnie do klimatu, gleby i ukształtowania terenu). Równocześnie, obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych), *”... na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyżczono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty...”* (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32 ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. *fine tuning*).

Dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny Polska zapewniła wsparcie przejściowe na maksymalnym możliwym poziomie wynikającym z przepisów UE. W 2019 r. płatność ta wyniosła 80% średniej płatności ONW w PROW 2007-2013, a w 2020 r. – 25 euro/ha, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązujących dla płatności ONW progów degresywności w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Ponadto Polska odłożyła

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

wdrożenie nowego sposobu delimitacji ONW na najpóźniejszy termin, na jaki pozwalały przepisy UE, to jest 2019 r. Przełożyło się to na utrzymanie przez rolników na obszarach, które utraciły status ONW pełnych płatności ONW w okresie 2014-2018.

Należy również wskazać, że wsparcie do obszarów nizinnych było przedmiotem negatywnej opinii ewaluatorów oceny ex-ante PROW 2014-2020. Ewaluatorzy zwracali uwagę, że *„zapropionowana forma wsparcia (czyli płatności ONW) jest zbliżona do mechanizmu stosowanego w poprzednich okresach programowania. Analiza zapisów oraz doświadczenia z poprzednich okresów programowania pozwalają stwierdzić, że proponowana forma wsparcia jest odpowiednia, z wyjątkiem płatności dla obszarów nizinnych strefy I”*. Ewaluator zaleca również *„wyłączenie z finansowania w ramach PROW płatności ONW na terenach nizinnych i przeznaczenie zaoszczędzonych kwot na tworzenie nowych, pozarolniczych miejsc pracy.”*.

Jednocześnie w dyskusji związanej z projektowaniem budżetu działania ONW w ramach PROW 2014-2020, Komisja Europejska utrzymywała zastrzeżenia odnośnie zbyt wysokiego jej zdaniem, budżetu działania ONW, w kontekście alokacji na inne działania pro-środowiskowe².

Należy jeszcze raz podkreślić, iż Polska skorzystała z pełnego dwuletniego okresu przejściowego, dzięki czemu rolnicy gospodarujący na obszarach, które utraciły status ONW mogli otrzymywać to wsparcie w pełnej wysokości przez maksymalnie długi okres. Jednocześnie wyniki prac nad nową delimitacją ONW i sposobem jej wdrażania w Polsce były omawiane podczas różnych spotkań z przedstawicielami organizacji rolniczych. Prezentowany był na nich pełen zakres informacji o powodach i wynikach nowej delimitacji ONW oraz zasadach wypłacania płatności przejściowych. Rolnicy byli zatem odpowiednio wcześniej informowani o zmianach dotyczących wsparcia, także o tym, że płatności przejściowe będą funkcjonowały tylko przez dwa lata.

Przyznanie dodatkowego wsparcia wybranym beneficjentom gospodarującym na obszarach, które nie spełniają kryteriów nowej delimitacji ONW, mogłoby zostać odebrane przez innych rolników, którzy takiego wsparcia nie otrzymują jako nierówne traktowanie. Jednocześnie dostępne środki finansowe mogą zostać przeznaczone na inne instrumenty PROW dostępne dla wszystkich gospodarstw. Ponadto pragnę zauważyć, że w pozostałych działaniach realizowanych w ramach PROW 2014-2020 w przypadku braku spełniania przez beneficjenta kryteriów kwalifikowalności żadne rekompensaty nie są wypłacane.

Utrata statusu ONW przez część obszarów nie powoduje utraty możliwości korzystania przez rolników z innych form wsparcia, w tym w szczególności w ramach płatności bezpośrednich, płatności rolno-środowisko-klimatycznych czy płatności dla rolnictwa ekologicznego.

² Budżet działania ONW stanowi ok. 17% środków finansowych przewidzianych na cały PROW 2014-2020.

Jednocześnie informuję, że z przeprowadzonej analizy wynika, iż niemal wszystkie państwa członkowskie UE nie będą korzystać z możliwości ewentualnego przedłużenia na lata 2021-2022 wsparcia przejściowego dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny. Z posiadanych przez MRiRW informacji wynika, że płatności przejściowe w latach 2021 i 2022 będą stosowane np. w Bułgarii, która nie przeprowadziła delimitacji ONW w wymaganym przepisami UE terminie i dopiero w zeszłym roku przeprowadziła nową delimitację. Polscy rolnicy gospodarujący na obszarach, które przestały spełniać kryteria ONW nie będą więc postawieni w gorszej sytuacji, niż rolnicy z pozostałych państw członkowskich UE.

Z poważaniem,

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

